

Tema: Atentat u beogradskoj skupštini (Posjeta: 3106)

[Atentat u beogradskoj skupštini](#): « : Lipanj 21, 2008, 01:35:20 »

Atentat u beogradskoj skupštini

Jedino se može kroz razvijanje čovjekove osobnosti, moralnog dostojanstva, jačanje svijesti o slobodi, istini i pravdi, ići putem društvenog naprijetka i čovječanske solidarnosti - "Mogu me ubiti, ali moj duh neće", riječi su Radića uoči odlaska u Skupštinu na dan atentata.

Srijeda, 20. lipanj 1928. bio je jedan lijepi i sunčani dan u Beogradu.U Narodnoj skupštini, zgradi konjičke kasarne, u ulici kneza Miloša sjednica je počela u 9.45.i odmah s protestima što su radikali Toma Popović, Joca Selić i Puniša Račić na prošloj sjednici prijetili ubojstvom Stjepana Radića.

U prvoj klupi sjedili su

Ivan Pernar
Stjepan Radić
Ivan Grandža
Svetozar Pribičević
Juro Basariček

Iza njih dr Stjepan Košutić, Jakov Jelašić, Stipe Matijević, Rude Bačinić i veleposjednik iz Križpolja Ante Pavlović koji je to prijepodne prvi govorio i njegov govor je uneo vedrinu i humor u zagušljivu atmosferu skupštine.

Iz Pavlovićevog humora nastala je burna sjednica u kojoj je nadvikivanjima i prijetnjama između klupa narodnih zastupnika, napetost dovedena do usijanja.

Tog dana bio je u skupštini i dr. Ante Pavelić. A na galeriji Gustav Perčec, tadašnji tajnik stranke. Jedini koji je mirno stajao kraj vrata, posmatrajući šta se dešava, bio je narodni poslanik za grad Zagreb dr Ante Pavelić.

Već prije početka sjednice Radić je osjećao da se nešto sprijema i rekao je Sekuli Drljeviću: „Ali zapamti Sekule, ja sam kao i vojnik u ratu, u rovu, iz koga vodim borbu za prava hrvatskoga seljačkoga naroda. Ili ču iz tog rova izaći kao pobjeditelj ili će me iz njega mrtvoga iznijeti hrvatski narod.“

U trenutku kad je za govornicom bio Puniša Račić, vrlo temperamentan govornik, odmah je izazvao razne upadice iz redova opozicije. No ni on im nije ostao dužan.

Da bi, međutim, svojim riječima dao veći značaj i istakao svoje zasluge za stvaranje nove države, Račić je jednog momenta uzviknuo:

- Za ovu zemlju ja sam i svoju krv prolio!

Na to je hrvatski narodni poslanik Ivan Pernar, koji se nalazio u klupi prijeko puta govorničke tribine, dobacio ironično:

- Pa dobro, onda kaži koliko si litara krvi prolio pa da ti platimo u zlatu...

Puniša zastade, u lice mu podiže krv i sav izbezumljen povika nekoliko puta:

- Uzmi reč natrag! Uzmi reč natrag!

Prijedsjednik vlade Velja Vukićević, misleći na Radića i Pribičevića, je prokomentarisao:

- "Mrdaju imenima kao snaše kukovima.".

Najgrlatiji u skupštini. Puniša Račić, Toma Popović, Dragan Bojović poručivali su Radićevom bloku:

- "Mi smo vas oslobodili".

Radić je odgovarao:

"Mi hoćemo s Beogradom, ali nećemo pod Beogradom."

A Radić je nastavio govor, da je sudstvo u Srbiji korumpirano.

- Ko je to rekao? Kažite! - zahtjeva Puniša Račić, koji se stalno kreće u Radićevoj blizini.

- Na želju Račića, ne! - odbija Radić.

Ubrzo su se Račić zakačio s radićevcem Jakovom Jelašićem.

Lažeš! - viče Jelašić.

- Čuti, bre, jer ču da te ubijem! - viknu razjaren Račić i podje k Jelašiću.

Radić sada shvaća da u skupština vlada raspoloženje za ubojstvo, obuhvaća ga strah.

Svetozar Pribićević obraće se Radiću: Ovdje se stvara psihologija ubojstva! Ljubomir Maštrović upozorava dr Perića "da se nalazimo u jednoj teškoj atmosferi u kojoj se hoće da stvori psihologija ubojstva". Mislio je na Radića i Pribićevića. A ubojstvo u skupštini počelo je u trenutku kad je vojvoda Lune poručio radićevcima: "Pridite k meni, ako smete!".

(U dvorani nastaje buka. Prijedsedavajući prijeti da će prijekinuti sednicu.)

Stari četnik, vojvoda Vasilije Trbić, koji nije volio Tomu Komitu i Punišu procijenio je dobro atmosferu u skupštini.

Toma Popović oslovljava Stjepana Radića „kočijašem“
- Kočijaške viceve, ne mora skupština da sluša.

Pernar na to reaguje burno:

- Bezobraznič jedan.

Stipe Matijević sav zajapuren viče Popoviću:

- Razbojnič jedan! Krvniče! Ovo je naše! Ne bojimo se.

Napetost je sve više rasla. Razjareni Popović nije umeo da stane:

- Ako vaš vođa, ako Stjepan Radić, koji bruka hrvatski narod, i dalje produži vredanje, ja vam jamčim da će njegova glava pasti ovde.

- To se ne smije dogoditi u Skupštini! - viče dr. Pernar.

- Mi ćemo vas naučiti pameti - jetko će Popović.

Stjepan Radić nadjačava deranje Tome Popovića:

- Zar prijedsjednik ovo ne čuje?! Nama se ovdje prijeti ubojstvima!

- Ja gospodo, ne mogu da čujem govornika, kad vas trideset lupa o klupe, ništa nisam čuo...

- Molim za mir, gospodo! (Velika svađa i nemir traju i dalje) Prijekidam sednicu zbog nereda...

Popović je, potom, posle prijegleda stenograma dobio pismenu opomenu.

U nastavku sjednice govori Puniš Račić, radi osobnog objašnjenja:

- Moram izjaviti svoje žaljenje što konstatujem da me smetaju prije nego što sam ma šta kazao...

Prijekida ga Sv. Pribićević rečima:

- Ovde se prijeti ubistvom i to želim prije celim narodom da konstatujem!

Puniš Račić nastavlja, Potom je bez uvijanja rekao da mu se dopalo držanje Tome Popovića, koji je rekao da će uvrede prati svojom krvlju.

Sv. Pribićević uzvikuje da London mora da čuje "da se ovde prijeti oružjem". A Pernar potvrđuje da Europa mora da čuje "kud su Hrvati i priječani došli".

Račić se isprijeđ desne govornice približuje prvoj klupi u kojoj sede Pernar, Stjepan Radić, Grandža, Svetozar Pribićević. Odjednom, Pernar skače sa svog mesta i dršćući od ljutine više u lice Račiću:

- Opljačkao si begove!

Sudbonosni trenutak.

Tačno u 11.25 zapraštali su hici.

Jedan stari novinski reporter ovako je opisao tu ključnu scenu:

"Kada je opazio da prijedsednika nema, Račić, tačno u 11.25 sati vadi revolver. Drži ga u desnoj ruci spuštenoj ispod govornice. Zastupnici iz dvorane revolver nisu mogli videti, ali su ga primetili ministri čija su sedišta iza govornice, dakle iza Račića. Pored njega stajao je bivši ministar vera Dragomir Obradović a ministar pravde Milorad Vujičić sedeо je odmah iza govornice. Priskočili su obojica (po zapisu repotera zagrebačkih "Novosti" ministar Vujičić hvata Račića za leđa, a Obradović ga hvata za desno rame. "Puniša Račić zamahuje i odbacuje Vujičića, koji pada u ministarske klupe i Obradovića, koji je nekoliko metara odletio.").

- Jesi li lud, bre?!

Račić ljutito, otimajući se, prvom podviknu:

- Izmakni se!

A, zatim Vujičiću, suvonjavom i fizički slabom zaprijeti:

- Pusti me, inače će te ubiti!

Ostali su sami jedan prijema drugom Pernar i Račić, dok su svi drugi bili zabezeknuti, nemih posmatrači.

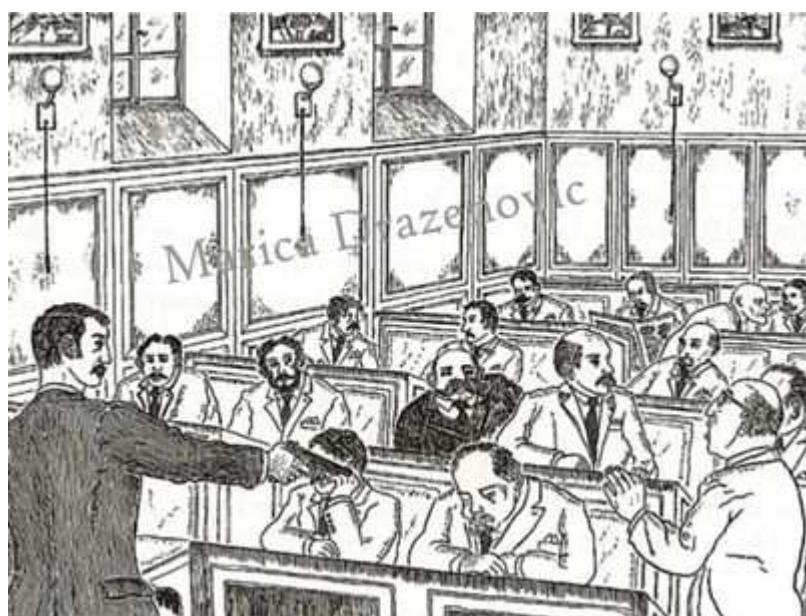
Račić je digao revolver, okrećući ga prijema Pernaru:

- Ustani i izvini se!

Pernar čuti, a Račić ponavlja:

- Izvini se!

Zemljoradnički poslanik Tupanjanin motrio je svaki Račićev pokret. Poleteo je prijema Račiću da mu otme revolver, ali je bilo kasno.

Prvi pucanj je snažno odjeknuo...
Pet metaka po prvoj klupi

Prva dva metka bila su namenjena Pernaru. Pogođen prvim u grudi, odmah je pao na klupu. Basariček je sedeo za stenografskim stolom, između dvije govornice, čekajući prijelaz na dnevni red da uzme učešća u debati. Digao se da spriječi Račića, ali ga je drugi metak smrtno pogodio. Srušio se isprijet stenografskog stola i poslaničkih klupa. Trećim metkom Račić je gađao Radića koji se, pogoden u trbuh, stropštalo pod klupu. Grandža je ustao da zaštititi Radića, ali nije stigao već je, ranjen u podlakticu, štitio Pribićevića koji se još zaklonio ispod klupe. Od petog metka pao je Pavle Radić koji je stajao malo podalje i na bolan uzvik svoga strica Stjepana pojurio da mu pomogne, ali je pogoden ispod srca. (Zagrebački reporteri to ovako opisuju: "Čim je Grandža pao, Radić je ostao nezaštićen u klupi, te Račić ispaljuje i na njega hitac, koji ga pogadja u trbuh. Kad je to video Pavle Radić skače prema Punišu Račiću. Račić dobacuje nešto Pavlu Radiću, izgledalo je, kao da mu kaže: - Tebe sam tražio! te sa petim metkom pogadja smrtonosno Pavla Radića i to jedan centimetar ispod srca. Pavle je odmah pao na zemlju").

Marica Dragović

Svi su vikali: Puniša, Puniša! Ludak, pobi ljude! Šta mu bi..." zapisao je Predrag Milojević.

Metci iz Račićevog parabeluma usmrtili su ne samo neke poslanike nego i Skupštinu kao takvu. Njoj više nije bilo života!

Pavelić je još iste večeri uzeo vlak za Zagreb, a odakle, malo kasnije, otišao za Bugarsku k Vanči Mihajlovu.

Račić je neometano izašao iz Skupštine da ga niko nije ni taknuo:

"U panici koja je zavladala u celoj Skupštini, na Račića niko nije obraćao pažnju. On je, posle pucnjave, s revolverom u ruci sišao s govornice (vojvoda V. Trbić tvrdi da su se jednog trenutka gledali oči u oči, prim. S. Ć.) i uputio se u ministarsku sobu u koju se ulazilo pravo iz plenumske sale... Iz ministarske sobe priješao je u skupštinski bife, a odatle u malo dvorište iz koga je kroz prizemlje zgrade Ministarstva građevina izašao u Masarikovu ulicu i otišao u grad. Bio je u stanu nekog svog prijatelja... Hteo je da se prijeda lično ministru policije popu Korošecu. Za počinjen najteži zločin vrhovnom policajcu! Korošec ih nije eprimio (Račića i Dragana Bojovića)... Zanimljiv je bio susret upravnika grada Manojla Lazarevića i atentatora Račića. Primajući revolver koji mu Račić prijedaje, upravnik Lazarević ga upita:

- Zašto ga nosiš!

- Ja ga nosim od 1913, sa Bregalnice kad sam njime ubio jednog poručnika i dva redova i od tog vremena ja ga imam stalno, jer sam mislio da je ovaj revolver spasilac."

Te srijede u 12:25 sati ne samo da je hrvatska krv tekla po skupštinskim klupama već je i ugašena nada da će se tako parlamentarnim putem moći boriti barem protiv centralizma i srbijanske hegemonije.

Toj borbi se je 1927. god. pridružio i prijedsjednik Srpske samostalne demokratske stranke Svetozar Pribićević, nekadašnji najenergičniji borac za jugoslavenski centralizam i unitarizam. Tako nastaje blok Seljačka demokratska koalicija (SDK).

To je pojačalo pritisak kralja i srbijanske strane na oporbu koja je dolazila iz Hrvatske.

Dok je Radić još ležao u jednoj beogradskoj bolnici, kralj mu prijeko Pribićevića nudi da proglaši "amputaciju" Hrvatske, tj. njezino izdvajanje iz Jugoslavije. Po kraljevoj zamisli ta bi "amputirana" Hrvatska imala biti tek zapadno od crte Virovitica-Karlovac-Senj.

Time bi se ostvario stari srbijanski plan o velikoj Srbiji za koji su se srbijanski vladari i političari zalažali još od sredine XIX. stoljeća (poradi izmijenjene međunarodne situacije tog se plana Pašić morao odreći potpisavši 1917. godine deklaraciju o zajedničkoj državi s Hrvatima i ostalim južnim Slavenima iz Austro-Ugarske).

Kad ni ovaj put nije uspio plan o velikoj Srbiji, kralj se odlučuje na proglašenje osobne diktature proklamacijom od 6. siječnja 1929. godine. U skladu s time, raspушtena je Narodna skupština, zabranjene su sve političke stranke te sva vjerska i građanska društva na nacionalnoj osnovi. Zabranjene su i sve nacionalne označbe: ime jezika, zastave, grbovi, simboli, kao protudržavna obilježja. U skladu s time i sama država će devet mjeseci iza proglašenja diktature promijeniti ime i zvat će se Jugoslavija, a upravno-politički će biti podijeljena na devet banovina.

Za trajanja diktature, pa i nakon objavljivanja tzv. Oktroiranog (tj. po kralju objavljenog, a ne u parlamentu izglasanoj) ustava 1931. godine ništa se nije moglo legalnim putem urediti niti za demokratizaciju niti za decentralizaciju države, a još manje za osamostaljenje hrvatskog naroda. Zbog toga se od 1929. god. nadalje hrvatska borba odvijala na dva kolosijeka, u domovini mirnim i, kad je to postalo moguće, parlamentarnim putem, a u inozemstvu revolucionarnim metodama.

Na klupi, koja je bila pored trafičke, na samom uglu ove dvije ulice. Neki su sjedili na klupi a neki kraj njih stajali. Svi su bili uzbudeni i mlatarajući rukama nešto su jedni drugima govorili. Sve su to bili zastupnici iz Hrvatske seljačke stranke (HSS) i Seljačko-demokratske koalicije (SDK) Prijedavci, Svetozar Pribićević i još neki. Zatim se njihova bučnost stišavala dok nisu svi pognuli glave. Vidilo se po njima da se nešto tragično dogodilo. Beograd još ništa nije znao! Onda su pristigli još jedan, pa još jedan i svi zajedno, oko njih sedam do osam, krenuli žurno sa zbornog mjesta, niz Nemanjinu ulicu, prema željezničkoj stanici...

(Poslje ovoga dana, dugo godina će proteći da se hrvatski zastupnici vrate u Beograd.)

"Sa Beogradom uvijek, pod Beogradom nikad" bilo je geslo Stjepana Radića.
Crnogorski separatisti poslednjih godina preuzeli su taj poklic.

Stjepan Radić dan prije odlaska u Beograd

Stjepan Radić

Rodio sam se 11. lipnja 1871. kao deveto dijete siromašnih seljačkih roditelja u jednom selu nedaleko od Siska, prijema Zagrebu, u T'rebarjevu Desnom, koje leži baš tik do same Save. Moji su roditelji imali jedanaestoro djece, osmero ih je živjelo do nedavno, petero je živih još i sada. Braća i sestre su seljaci. Moj pokojni otac Imbro počeo je gospodariti na tri rali zemlje, ali je neumornim radom, a uz to kao vješt kolar, usprkos mnogobrojne obitelji, postao za dvadesetak godina jedan od prvih gospodara u selu. Svu je djecu slao u školu u susjednu Martinsku Ves, prijedma je prijeko tri kilometra daleko i prijedma je često imao i po tri daka, koje je trebalo odijevati i obuvati i još im davati smoka u školu prijeko podneva (Životopis slijedi)

Juro Basarićek (13.03.1884 – 20.06.1928.)

‘Važio je kao sociolog Hrvatske seljačke stranke. Bio je doktor prava, ali ostao seljak do kraja života. Seljak najbolje vrste – onaj koji nastavlja da mnogo radi i štedi i onda kad ima dosta da jede i da pije. Po rođenju je bio Zagorac, ali je u nauci i u životu naučio dvije stvari koje su dosta tuđe samim Zagorcima: prvo, da odatile mora da se seli veliki broj ljudi; drugo, da je njima teže nego ikome kad napuste rodni kraj, pa i selo iz kojeg su ponikli. Za svoj životni zadatak je uzeo da organizuje prijeseljavanje Zagoraca, makar u Slavoniju, kad neće u Baranju i Bačku. Pravilno je sudio da je veće udaljavanje za Zagorce ne samo bolno nego skoro nemoguće. U šali je govorio da oni ne mogu da žive ondije gdje “ni ptičeki ne popevaju kak u našim goricama”. [...] Imao je Basarićek još jednu životnu misao: to je bila saradnja Hrvata sa Srbima, očekujući dan kad će se raditi i sa Bugarima. I taj i takve širine čovek, taj veliki Južno-Sloven i prijatelj Srba, bio je ubijen usred Beograda.

Pavle Radić (1880-1928)

Od svih hrvatskih prvaka koji su prošli Beogradom, Pavle je bio najpoznatiji i najomiljeniji. Prvo zato što se sa ženom i osmoro dijece naselio u prijestonici, zatim što je imao blagu slovensku fisionomiju i ulivao vijerovanje da će riječ držati više nego glavni Radić. Kad je Puniša Račić počeo da puca, Pavle je u susret revolveru poneo samo svoju mršavu glavu sa plavom bradicom. Kad ga je dočekao ubilački, Puniša je postupio po logici svih koji hoće da obezglave jedan pokret: prije samog vođe, ubiti onoga koji bi mogao da ga naslijedi. [...]

Tijelo Pavla Radića, prostreljenog kroz srce, na sudskomedicinskoj ustanovi u Beogradu pojurio da pomogne stricu, ubijen petim Račićevim hicem

Kako je njemu, kao i svima radićevcima, bilo hitno da riješe svoje nacionalno pitanje, Pavle se lakše sporazumijevao sa poštenim radikalima, ukoliko ih je bilo, nego sa desnim zemljoradnicima i sa demokratima. Kod jednih mu je smetala klasnost, kod drugih jugoslovenstvo. Radikali su bili Srbi, nisu ništa tražili među Hrvatima, i nisu imali nikakve ideologije, a bilo ih je dosta kod Srba.

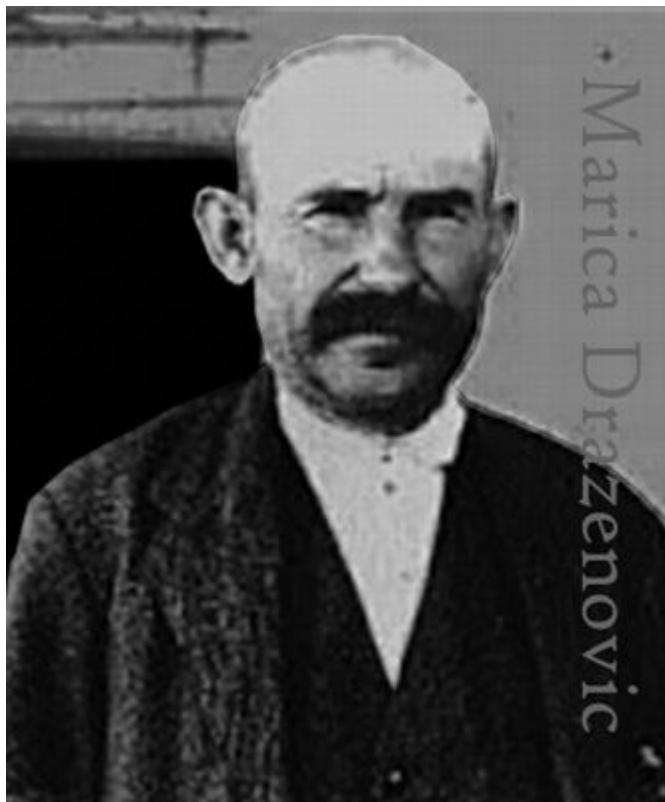
Radićeva smrt, osim zbog načina na koji je do nje došlo, imala je važne posljedice i zbog toga što je doprinijela vakuumu koji je stvoren u političkom vrhu prve Jugoslavije, još prije nego što je zemlju zahvatio vihor II.Svjjetskog rata, u travnju 1941. Ne samo da je diktatura od kralja Aleksandra doprinijela odumiranju demokratskih institucija, nego ni mnogi vodeći jugoslovenski političari nisu

živi dočekali uspostavljanje jedne drugačije diktature na kraju II.Svjetskog rata, kojoj su možda mogli da se odupru, ili da utiču da nova vlast ipak ne bude jednopartijska.

Stjepan Radić i Svetozar Pribićević

Dvije godine posle ubojstva kralja Aleksandra u izbjeglištvu u Pragu – u kom se našao zbog kritike Aleksandrove diktature – umire Svetozar Pribićević.

Ivan Pernar *3.11.1889 Marija Gorica, † 02.04.1967 New York (USA),
Jedan od vodećih političara Hrvatska Seljačka Stranke - HSS. Pernar je studirao pravo i radio kao
odvjetnik u Zagrebu. Istovremeno bio je poslanik Narodne skupštine u Beogradu gdje je teško
ranjen od Račića. Nakon proglašenja diktature kroz kralja Aleksandra (1929) bio je osuđen na tri
godine robije. Od 1934.-1945. radio je ponovo u Zagrebu kao odvjetnik. 1945. je otišao najprije u
Italiju u eksil i 1948. u USA gdje je sve do svoje smrti (1967.) igrao važnu ulogu u hrvatskoj
dijaspori.

Dr. Stjepan Košutić (Radoboj, 30. 06. 1890.) bio je stariji brat Augusta Košutića i radio je kao

odvjetnik u Zagrebu. Izabran u Zagrebu 23. siječnja 1927. za oblasnog zastupnika Zagrebačke oblasti djelovao u Oblasnom odboru kao prijedstojnik odjela za obrt, industriju i statistiku, a krajem 1928. odlazi u Osijek gdje zauzima mjesto Ljubomira Maštrovića kada je ovaj bio zatvoren. Njegov mlađi brat August je bio oženjen kćerkom Stjepana Radića Mirom.

Jakov Jelašić:

Hrvatski narod je srušio diktaturu i on hoće da bude gospodar svoj na svojem, da sam sobom upravlja u svim granama života. Konačno se moralo priznati da postoji hrvatsko pitanje i da danas postoje tri naroda, narod hrvatski, narod slovenački i narod srpski.

Stipe Matijević, narodni zastupnik HSS-a, kasnije doglavnik u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.

Na izborima za Narodnu skupštinu održanima 8. veljače 1925. godine u šibenskom izbornom okrugu biralo se šest zastupnika. Pobjedu na izborima odnio je HRSS s 23.929 osvojena glasa. Nacionalni blok (radikali i demokrati) osvojio je 23.091 glas, Davidovićevi demokrati 1270, Radnička stranka 203 i Mate Drinković 185 glasova. Iz HRSS-a su izabrana tri zastupnika, i to: Pavle Radić, Josip Pasarić i Rude Bačinić,

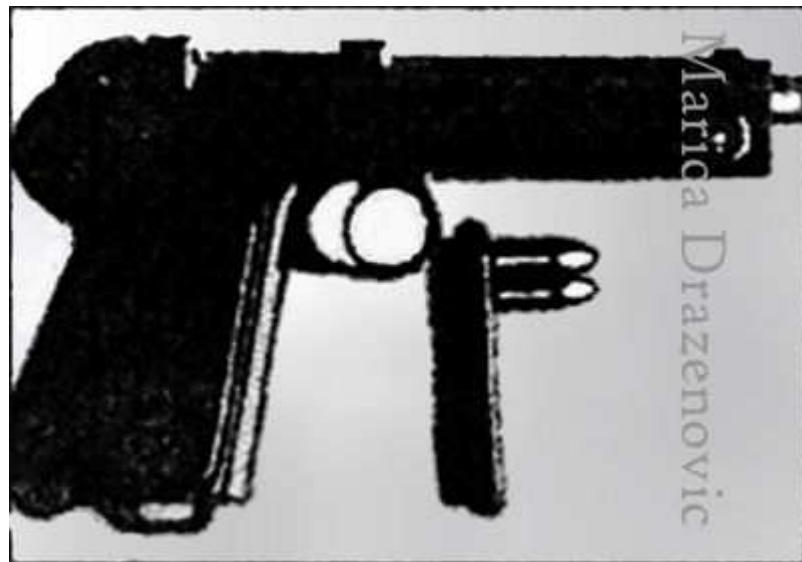
Anton – Tone Pavlović *21. lipnja 1884. u Križpolju † 20. rujna 1941. u Križpolju (Detaljnije pod "Poznati Ličani")

Ivan Granda ranjen je u podlakticu, pokušavajući da zakloni šefa.

Puniša Račić rođen je 1886. godine.

Bio je divan otac i suprug. Ozbiljan domaćin. U ratovima s početka veka borio se za srpski narod sa Vojvodom Vukom u elitnim četničkim odredima. Bio je hrabar čovek o čemu svedoče gomila odlikovanja koja na žalost, nisu sačuvana. A i kako bi kada su 17. oktobra 1944. godine iznenadili banuli partizani i bez ikakvog razloga mog oca izveli iz kuće i uhapsili ga. Niko nam tada nije rekao

ni zašto ga vode niti kuda ga vode. Posle mesec i po, tačnije 4. decembra 1944. godine došao je kod nas čovek koji je bio sa njim u istoj celiji u Banjičkom logoru i saopštio nam da su oca izveli iz celije i streljali ga. Nikada porodica nije službeno saznaла šta se dogodilo, niko nam nikada nije saopštio bar gdje je grob. Zašto?! Verujte mi strašno se uzbudim kada o tome govorim. Ne mogu više da govorim. Molim Vas ne zamerite ali ne mogu više da govorim - rekla je, u telefonskom razgovoru sa saradnikom "Srpskog nasledja" gospđa Mara Vuksan, rođena čerka g. Puniša Račića. Dodala je samo da ima i brata koji živi u inostranstvu.

Puniša Račić je posle atentata svoj revolver predao upravniku grada. "Nosim ga od Bregalnice", rekao je prijedajući se zakonu. U šaržeru su ostala dva metka. Pogriješno je izvještavano o marki oružja, nije u pitanju "parabelum" nego "štajer", kalibra 9 mm

Marica Drašić

Possibly Izquierdo.

TRIBUNA

Rezultat gradskih izborn

Komunisti počeli najveći broj man

Glasovalo u svemu **80%** izbornika

Predano je u svemu oko

16 months.

Productos para la salud - Nutrición

Prvično je dano za mandat	
1. Socijalista (Bukdegl)	384 glasova
2. Izvan stranaka (Dr. Politeo)	384
3. Pucka stranika (dr. Marculin)	790
4. Komuniste (dr. Šćepić)	701
5. Frankovci (di. Prebeg)	955
6. Seljачka stranica (Radić)	449
7. Srpski radikali (Čanak)	110
8. Hrv. Zajednica (dr. Srukalj)	5491
9. Demokrata (Krotić)	1882
10. Cioniste (Lav Stern)	405

Journal of the New Zealand Institute, 1. Bishop, 2. K. E. Hartog, 3. P. F. Scott, 4. R. S. G. Clark, 5. J. W. H. Willis, 6. D. C. T. Moore, 7. A. G. Smith, 8. G. L. Collier, 9. P. G. Scott, 10. R. H. Willis, 11. D. G. Scott, 12. R. S. G. Clark, 13. D. C. T. Moore, 14. A. G. Smith.

Beograd, 20. lipnja. Jutrošnji događaji u Narodnoj Skupštini znaće krvavi svršetak onih prijetnji, koje su posljednjih dana upućivane od strane vladine većine pojedinim predstavnicima SD koalicije. Na današnjoj sjednici Skupštine došlo je do ubistva koja mogu imati nedoglednili posljedica u dalnjem razvoju našeg nutarnjeg i vanjskog političkog života. Grozan zločin jednog manjaka, radikalског посланика Пушића, Рачића

UNIŠTIO JE ŽIVOTE NARODNIM POSLNICIMA PAVLU RADIĆU I DR. GJURI BASARIČEKU, DOK SU TEŠKO RANJENI STJEPAN RADIĆ, dr. IVAN PERNAR I IVAN GRANDJA.

Opravdani gajev cijelokupne hrvatske javnosti nad umorstvom hrvatskih narodnih zastupnika u beogradskom parlamentu došao je kao i u svim ostalim hrvatskim krajevima i u Zagrebu do potpunog izražaja u jučerašnjim demonstracijama. Ogorčenje je bilo bezgranično, pa je pravo čudo, da nije bilo i težih posljedica, osim dvadesetrice ranjenih, koji su prilikom demonstracija nastradali.

Vijest o pokolju u Beogradu došla je kao grom iz vedra neba. U prvi čas nitko nije mogao vjerovati u strašnu vijest, koja je isprva zvučila kao kakova priča sa dívljeg zapada. Kad su se ljudi nakon prvih izdanja listova konačno sasvim osvjedočili o tragičnoj istini, uzbudjenje je došlo do vrhunca. Poslije podne priredjene su ulicama velike demonstracije, koja su potrajale od pola 5 sati poslije podne do u kasno doba učći, a mjestimice su bile i krvave.

Zagreb poslije atentata

Pogrebna povorka za Pavla Radića i Juru Basaričeka prolazi Jelačićevim trgom u Zagrebu

Pogrebna povorka za Stjepana Radića u kolovozu 1928.

Stjepan Radić na odru i "najveličanstvenija sahrana koju je Zagreb ikada imao": Radić je umro od posljedica rane u trbuhi, koja je teško zacijeljivala - imao je dijabetes.

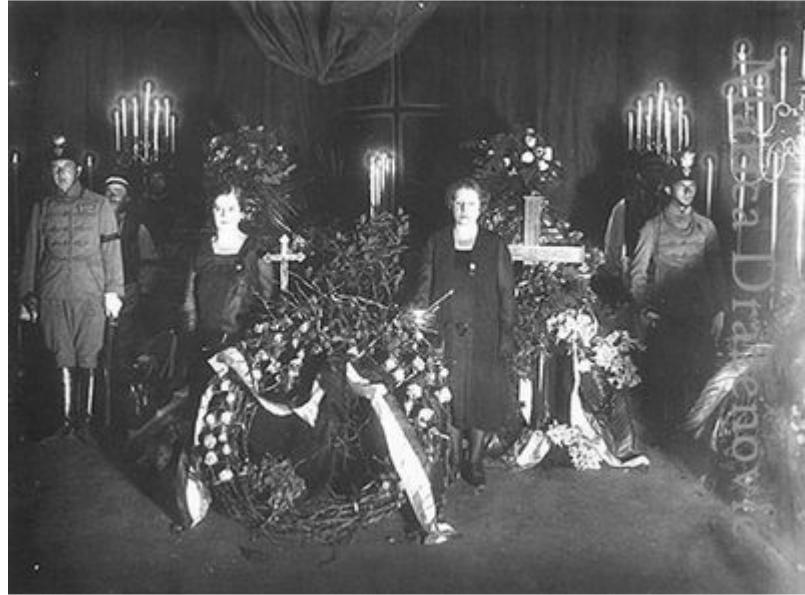

Zadušnica za Stjepana Radića u Doboju u kolovozu 1928.

Zadušnica za Stjepana Radića u Zagrebu.1936.

Povećane fotografije u galeriji >

<http://cro-eu.com/galerija-fotografija/thumbnails.php?album=175&page=2>

Za forum priredila Marica Draženović

Stjepan Radić, hrvatski pisac i političar. Rođen je u Trebarjevu Desnom pokraj Siska 11. srpnja 1871. a umro u Zagrebu 08. kolovoza 1828. Utemeljitelj i vođa seljačke republikanske stranke iz koje je nikao najmasovniji pokret hrvatskih seljaka uopće. Umro od rane zadobijene u beogradskoj skupštini prigodom atentata na hrvatske poslanike 20. lipnja 1928.

**U tisuću devetoj stotini,
U dvadeset i osmoj godini.**

**Kad je Stjepan Radić umirao,
Hrvatsku je majku dozivao.**

**Oj Hrvatsko zemljo moja mila,
Za tebe se moja krv prolila.**

"Oprosti tvojim neprijateljima, ali ne zaboravi nikada njihova imena" John F. Kennedy